

SVENSKA TEKNOLOG FÖRENINGEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
1964

SVENSKA
TEKNOLOGI
FÖRENINGEN

Föreningens organisation och antal ledamöter

1964 utgjorde STF:s 103:e verksamhetsår. Vid årsskiftet 1964—65 uppgick antalet ledamöter i

Primärorganisationerna

Svenska Bergmannaföreningen SBF	884
Svenska Elektroingenjörers Riksförening SER	3.421
Tekniska Fysikers Förening TFF	511
Svenska Kemiingenjörers Riksförening SKR	1.346
Sveriges Lantmätareförening SLF	748
Svenska Mekanisters Riksförening SMR	2.893
Svenska Väg- och vattenbyggares Riksförbund SVR	3.623
Allmänna Avdelningen AA	458
samt Svenska Arkitektföreningen <i>S.A.</i>	400
Totalt antal ledamöter i STF	14.284

Av antalet ledamöter var 338 juniorer. Inom STF fanns under året följande specialavdelningar:

- Avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation
- Avdelningen för Teknisk Utbildning
- Avdelningen för Data- och Beräkningsmaskiner
- Avdelningen för Grafisk Teknik
- Avdelningen för Kärnteknik
- Avdelningen för Regleringsteknik

Anknutna till STF var

- Svenska Föreningen för Medicinsk Fysik och Teknik MFT
- Föreningen Sveriges Arbetsstudiechefer FSA

Den nya arbetsformen med "Till STF anknutna föreningar" fastställdes av styrelsen den 22.9. 1964 och behandlades i en ledare i Teknisk Tidskrift (H.40 s. 1104), som slutade med en inbjudan till intresserade föreningar att kontakta STF:s kansli. Ett stort antal föreningar har uttalat sitt intresse för denna anknutningsform och förhandlingar pågår med dessa. Under verksamhetsåret har endast slutbehandlats ansökan från Föreningen Sveriges Arbetsstudiechefer, vilken upptogs som anknuten förening den 8.12.1964.

Nya ingenjörshuset

STF:s nuvarande hus vid Brunkebergstorg skall rivas enligt Cityplanen. Under året träffades med Stockholms Stad en uppgörelse som resulterade i att STF:s hus såldes och att STF samtidigt fick förbindelse på tomträtt i kvarteret Hammaren vid Malmskillnadsgatan alldeles söder om Kungstornen. Härigenom synes STF ha fått en nära nog idealisk tomt med mycket centralt läge och med en form som möjliggör byggandet av ett effektivt nytt ingenjörernas hus.

I Teknisk Tidskrift 1964 s. 513 redogjordes för den preliminära utformningen av huset och de tankegångar som därvid varit vägledande. Projekteringsarbetet pågår nu för fullt med hjälp av följande konsulter:

Arkitekt SAR Anders Tengbom	arkitekt
Civilingenjör SVR Sven Tyrén	konstruktör
Civilingenjör Carl-Göran Colléen	VVS-konsult
Ängpanneföreningen	konsult för starkström, svagström och hissar

STF tillträder tomten den 1.7. 1965 och huset skall vara färdigt senast den 1.7. 1967. Huset är större än vad STF:s egna organisationer behöver, varför en del av kontoren kommer att hyras ut till andra.

Remissverksamhet

"Ett nytt gymnasium", SOU 1963:42,
"Läroplan för gymnasiet", SOU 1963:43 och
"Fackskolan", SOU 1963:50

Föreningen tillstyrkte en gymnasieutbildning enligt den angivna allmänna målsättningen och fann att de föreslagna läroplanerna syntes ha många betydelsefulla positiva drag, även om tvekan ibland måste uttalas beträffande möjligheterna att realisera planerna. Föreningen ansåg det väsentligt att titeln "gymnasieingenjör" endast bör få tillkomma den som individuellt prövats enligt allmänt kända normer för godkännande. Beträffande fackskolan uttalade föreningen bl.a. att denna skolform lämpligen bör differentieras med hänsyn till speciella önskemål på utbildningsorten.

"Aktiv lokaliseringspolitik", SOU 1963:58 och SOU 1963:49, 62
refererades i Tekn. T. s. 149.

"Samordnad nordisk utbildning av arkitekter", Medlemsförslag i Nordiska Rådet,
refererades i Tekn. T. s. 177.

"Forskningsinstitutet för experimentell fysik. Förslag om institutets framtida ställning", Ecklesiastikdepartementet 1963:11 stencil, refererades i Tekn. T. s. 103.

"Högre undervisning och forskning på mejeriområdet", Jordbruksdepartementet 1963:9 stencil, refererades i Tekn. T. s. 125.

"Nya medel för plangenomförande", SOU 1963:78, refererades i Tekn. T. s. 593.

"PM ang. ökat stöd åt Efor", Handelsdepartementet 1963 stencil, refererades i Tekn. T. s. 238.

"Betenkning ang. Nordisk Patentlovgivning", Nordisk Utredningsserie 1963:6, refererades i Tekn. T. s. 678.

"Bilskrotning", SOU 1964:12, refererades i Tekn. T. s. 917.

"Nordisk etterutdannelse i by- og regionplanlegging", Nordisk Utredningsserie 1964:2, refererades i Tekn. T. 1965 s. 164.

"Universitetet och yrkesutbildningen. PM utarbetad inom Uppsala studentkår", Universitetskanslersämbetet stencil, refererades i Tekn. T. s. 1131.

"Tekniska Museets framtida ställning och verksamhet", Ecklesiastikdepartementet stencil, refererades i Tekn. T. s. 1195.

"Metodiken vid syneförrättningar rörande torrläggningsföretag", Jordbruksdepartementet 1964:4 stencil, refererades i Tekn. T. s. 941.

Kontakt med utlandet

Något väsentligt nytt har inte inträffat under året. Liksom tidigare kan konstateras att det förenade Europa ännu är avlägset. Aktiviteten inom EEC är dock hög och man arbetar målmedvetet på att skapa en gemensam marknad även för ingenjörer. Målet är att en ingenjör i ett land utan några större formaliteter skall kunna ta anställning i ett annat land.

De europeiska ingenjörssammanslutningarna uppmärksammar dessa förhållanden i hög grad, medan vi i Sverige hittills inte sett detta som ett aktuellt problem. Skulle det bli ett gränslöst Europa, kan de svenska ingenjörerna plötsligt ställas inför konsekvenser av mångahanda slag. Det gäller att vara förberedd på vad som eventuellt komma kan, och STF bevakar därför vad som sker i de internationella samarbetsorganen, i första hand FEANI och EUSEC.

STF-TLI kursverksamhet

En målsättning för kursverksamheten har under året utarbetats och fastställts av styrelsen den 11.2. 1964. Den har offentliggjorts i Teknisk Tidskrift nr 14 och i kursprogrammet för september månad.

Den långsiktiga planeringen av kurser har under året utvecklats. I månadsprogrammen presenteras numera en ettårig översikt över den kommande aktiviteten i kurser och konferenser.

Kursverksamheten har under året hållit 54 (50) kurser på sammanlagt 1540 (1459) timmar med totalt 3053 (2980) deltagare.

Av årets 1540 kurstimmar har 695 timmar, dvs 45%, varit förlagda till andra platser än Stockholm.

Verksamheten har under året haft en omslutning av 1.437.997 kronor, varvid till STF:s kursfond avsatts 7.768 kronor och till TLI:s kursfond avsatts 1.739 kronor. STF:s kursfond uppgår med denna avsättning till 76.466 kronor.

Kurser har arrangerats i samarbete med följande föreningar och organisationer:

Föreningen för industriell elteknik
Föreningen för Vattenhygien
Institutionen för Kemisk teknologi KTH
Kontrollingenjörernas förening
Kungliga Byggnadsstyrelsen
Kungliga Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen
Samfundet för Fastighetsvärdering
Svenska Arkitekters Riksförbund
Svenska Byggnadsentreprenörföreningen
Svenska Kommunal-Tekniska Föreningen
Svenska Pappers- och Cellulosaingenjörsföreningen
Sveriges Industriförbund
Värmländska ingenjörsföreningen

Teknisk Tidskrift

Teknisk Tidskrift skall utvecklas till en de kvalificerade teknikernas nyhetstidning med aktuellt notismaterial om utvecklingen framför allt i Sverige och med orienterande översiktuppsatser. Ledaravdelningen skall aktiveras. Detta mål uppställdes av Teknisk Tidskrifts nämnd i början av 1964 och inom redaktionen har man arbetat hårt för att driva programmet.

Samtidigt har annonsförsäljningen intensifierats, varvid särskilt resultatet av den stora läsekretsundersökningen 1963 har utnyttjats. En organisationsstudie utförd med konsult hjälp har gett goda uppslag och fullföljs 1965 bl.a. med sikte på en förnyad formgivning och en rationalisering av annonsavdelningens arbete.

De med 10 % höjda annonspriserna, som kunde uttas utan att annonsvolymen sjönk, bidrog till ett, jämfört med 1963, förbättrat rörelseresultat. Antalet distribuerade medlemsexemplar ökade från årsskiftet 1963/64 till 1964/65 med 728 till 13.692 exemplar och prenumerationernas antal med 28 till 2.775, varav 756 till utlandet.

Under 1964 infördes i Teknisk Tidskrift 194 uppsatser, 1.166 större och 245 små notiser samt 941 anmälningar av böcker, kataloger och tidskrifter. Ett specialhäfte ägnades Volvo—Torslandaverken. Debatten i tidskriften har varit livligare än på många år och omfattande bl.a. Sveriges kärnkraftspolitik och den högre utbildningen i materialvetenskap.

Kommittéer och utredningar

STF:s Taxekommitté. Under 1964 fördes förhandlingar mellan berörda parter, inkallade av Svenska Konsulterande Ingenjörers Förening. Förhandlingarna var vid årets utgång icke avslutade.

STF:s Kontraktskommitté:s förslag till nya Allmänna Bestämmelser jämte motive-ringar och kontraktsformulär remissbehandlades under första halvåret. Med hän-syn till inkomna remissvar företogs därefter vissa omarbetningar, vilka vid årets ut-gång icke avslutats.

STF:s Normkommitté för vatten- och avloppshandlingar har under året förberett en ny upplaga av handbok 67. Sub-kommittén för spontnormer har överarbetat ti-digare förslag till normer. Slutliga förslag till normer var vid årets utgång ej fram-lagda.

STF har under året gjort en *utredning om hur många högskoleingenjörer* det kom-mer att finnas i framtiden som resultat av de beslut som fattats under senare år om utbildningskapaciteten vid de tekniska högskolorna. Resultatet publicerades i Tek-nisk Tidskrift 1964 s. 1127 och kommenterades i en ledare i samma nr s. 1136 under rubriken "Hur många civilingenjörer behöver vi?"

Under 1964 bildades *STF:s kommitté för teknisk vidareutbildning*. I direktiven från STF:s styrelse konstateras att behovet av teknisk vidareutbildning växer snabbt och att det är svårt att få en samlad överblick hur framtiden skall gestalta sig. Ut-redningen bör omfatta

1. kartläggning av rådande och väntade behov av teknisk vidareutbildning,

2. inventering av vilka institutioner som för närvarande meddelar teknisk vidareutbildning och i vilken form detta sker,
3. analys av lämpliga framtida organisationsformer för teknisk vidareutbildning.

Arbetet beräknas bli avslutat under 1965.

"Morgondagens män"

"Morgondagens män" är en stillfilm om ingenjörsyrket avsedd för elever i grundskolans klass 8 eller 9. Filmen visas och kommenteras som regel av teknologer.

År 1964 startades för första gången denna verksamhet i Malmö-Lund-området. Till sammans med Stor-Stockholm och Göteborgs-områdena nåddes ca 8.000 elever av denna information.

Liksom tidigare år upptogs "Morgondagens män" som ett lyckat komplement till den ordinarie allmäninriktade linjevalsinformationen och yrkesvägledningen. Även bland flickorna fanns ett visst intresse för de tekniska utbildningsvägarna.

Specialavdelningarna

Inom specialavdelningarna har följande ämnen behandlats.

AVDELNINGEN FÖR INDUSTRIELL EKONOMI OCH ORGANISATION

"Finansiering genom 'leasing' "	Bankdirektör Gösta Olson
"Svensk cellulosaindustri i brytningstid"	Direktör Lars Sjunnesson
"Optimering av kapitalanvändning vid rationalisering"	Civilekonom Åke Eriksson
"Tekniska hinder — ett exportproblem"	Direktör Wilhelm Paues och Civilingenjör Olle Sturén
"Familjeföretagets problem"	Direktör Folke Lindberg
"Investeringsplanering vid begränsad kapitaltillgång"	Docent Sandor Asztély
"Är Sverige för litet för ett stort företag?"	Direktör Hans Stahle

AVDELNINGEN FÖR TEKNISK UTBILDNING

"Effektivare undervisning"	Professor Bertil Hallert
	Major G V Engdahl
	Teknolog Lars Nordin

"Teknikhistorisk forskning — ett eftersatt område"

Museidirektör Sigvard Strandh

"De stora undervisningsavdelningarnas problem"

Professor Carl-Georg Aurell
Byråchef Håkan Berg
Profesor Bertil Hallert

AVDELNINGEN FÖR GRAFISK TEKNIK

"New Type setting Equipment and Techniques, their Impact on your Future"	Mr John Peterson
"The status of Lithography in USA"	Mr Michael H Bruno
"Tidningsproduktion ur teknisk synvinkel"	Direktör Bärtil Dalin
"Grafisk och optisk industri och forskning i Japan"	Direktör Bengt Frid Professor Erik Ingelstam

AVDELNINGEN FÖR KÄRNTEKNIK

"Reaktorinneslutningar och omgivningssäkerhet"	Fil lic Lars Carlbom
"Möjlighet till ekonomisk reaktordrift av handelsfartyg"	Direktör G Randers
M/S Savannah	Studiebesök
"Erfarenheter från idrifttagandet av Ägesta kraftvärmeverk"	Civilingenjör Nils Rydell
"Experiment i Haldenreaktorn"	Civilingenjör Henrik Ager-Hanssen

AVDELNINGEN FÖR REGLERINGSTEKNIK

"Mätning, manövrering och reglering inom cellulosaindustrin"	Direktör Gösta Wiklander
"Regleringstekniska tillämpningar av digitaltekniken"	Civilingenjör Kjell Mellberg
"Automatiseringen går till sjöss"	Civilingenjör Lars Hed
"Basic Philosophy of Computer Control in the Processing Industry"	Mr J J de Jong
"Projektering, anläggning och driftserfarenheter av instrumentering inom en petrokemisk industri"	Civilingenjör Sven Wejdling

Representation

STF har under året varit kontinuerligt representerad i följande sammanhang i Sverige:

Tekniska Museets styrelse
Sveriges Tekniskt-Industriella Skiljedomsinstitut
Sveriges Standardiseringskommission
Hantverksinstitutets kursverksamhet, avd. elektroteknik
SIN = Svenska Ingenjörsföreningarnas Nämnd
Samarbetsnämnden STF—TLI (= Tekniska Läroverkens Ingenjörsförbund)
Svenska Uppfinnarekontoret
Svenska Centralkommittén för internationella ingenjörskongresser
Svenska Nationalkommittén för Mekanik
Forskarnas Kontaktorgan
Stiftelsen Unga Forskare

i utlandet:

EUSEC = Conference of Representatives of Engineering Societies of Western Europe and the United States of America.
FEANI = Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs
IFAC = International Federation of Automatic Control
De nordiska ingenjörsföreningarnas samarbetskommitté
Nordiska Vägtekniska Förbundet

varjämte direktkontakter i olika sammanhang förmedlats mellan primärorganisationer och deras motsvarigheter utomlands.

Svenska Teknologföreningens ekonomiska ställning den 31 december 1964

Svenska Teknologföreningens styrelse och verkställande direktör får härmed lämna redogörelse för den ekonomiska förvaltningen under 1964.

Vinst- och förlusträkning och balansräkning framgår av sid. 11—13.

Under året har STF sålt samtliga aktier i STF:s Fastighetsaktiebolag (FAB) som ett led i den paketuppgörelse som träffats med Stockholms Stad. Härigenom har STF:s nuvarande fastighet övergått i Stockholms Stads ägo, och STF har fått förbindelse om tomträtt på den nya tomten i kvarteret Hammaren. Vinsten vid försäljning av FAB-aktierna redovisas separat i vinst- och förlusträkningen.

Omplaceringen av föreningens förmögenhet i avsikt att göra denna mera värdebeständig har fortsatt under året.

Styrelsen föreslår att stämman må fastställa vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Stockholm den 22 februari 1965

För styrelsen:

Bengt Wijkman

/ Bertil Sjögren

Vinst- och förlusträkning för tiden 1/1—31/12

Intäkter	1963	1964
Föreningsverksamheten:		
Avgifter från ledamöter m.fl.	549.872: 16	562.722: 70
Kapitalinkomster	163.949: 98	200.687: 35
Diverse inkomster	4.689: 58	13.285: 77
	718.511: 72	776.695: 82
Föreningsrörelsen:		
Förlagsverksamheten	264.289: 34	276.006: 62
Klubbverksamhet med restaurang	45.824: 72	48.182: 60
Teknisk Tidskrift	99.088: 87	210.485: 26
Diverse inkomster	21.689: 57	45.285: 78
	430.892: 50	579.960: 26
Vinst vid försäljning av FAB-aktier	—	5.412.240: 49
Kronor	1.149.404: 22	6.768.896: 57
Kostnader		
Föreningsverksamheten:		
Gemensamma kostnader		
Personalkostnader	268.283: 58	301.277: 06
Kanslikostnader	28.791: 78	28.227: 14
Lokalkostnader	9.365: 70	9.177: 79
Sammanträden, kommittéer	54.566: 31	83.453: 69
Anslag till specialavd.	26.522: 01	13.891: 81
PR	11.927: 17	23.083: 02
Övriga kostnader	9.189: —	27.328: 81
	408.645: 55	486.439: 32
Räntor till fonder	¹⁾ 59.829: 80	²⁾ 62.008: 66
Låneräntor	52.204: 15	54.585: 22
Skatter	38.059: —	29.969: —
Föreningens rörelse:		
Gemensamma kostnader		
Personalkostnader	268.283: 57	301.277: 05
Kanslikostnader	31.376: 14	33.897: 85
Lokalkostnader	9.365: 71	9.177: 78
Förlagsverksamheten	66.994: 52	85.925: 35
Klubbverksamhet med restaurang	55.316: 78	54.093: 71
Teknisk Tidskrift	97.000: —	128.925: —
	528.336: 72	613.296: 74
Disponibelt:		
Till dispositionsfonden	62.329: —	110.357: 14
Till byggnadsfonden	—	5.412.240: 49
Kronor	1.149.404: 22	6.768.896: 57
¹⁾ Därav till byggnadsfonden (motsvarande 3¼ % ränta)	33.110: 58	
²⁾ " "	34.186: 68	